

Akademický rok: 2022/2023

Diplomová práce – posudek oponentky

Jméno a příjmení studentky:

Kristýna Gajdošová

Název práce:

SKRZE NASÁKLÝ MRAK ~ THROUGH THE SOAKED CLOUD

Slovní hodnocení:

S Kristýnou Gajdošovou se mi velmi dobře spolupracovalo. Během několika setkání byla vždy připravena odprezentovat aktuální fázi své práce na diplomovém projektu a vést diskuzi o možném dalším směřování. V přípravách i v produkci své diplomové instalace byla naprosto samostatná a profesionální, což vychází i z řady zkušeností, které nasbírala v galerijním provozu brněnských off-space galerií. S prací Kristýny Gajdošové jsem se seznámila již dříve, a vážím si jejího oslovení k této oponentuře.

Studentka Kristýna Gajdošová ve své diplomové instalaci zpracovává velmi široký fenomén rave kultury a témata s ním spojená jako kolektivní tělo či prožitek, rozpouštění hranic, subkulturnost, eskapismus aj. Z textu její diplomové práce je patrné, že má v této oblasti přehled a orientuje se nejen v historii, ale i současném vývoji tohoto proudu, především i díky tomu, že je v této scéně již dlouho přítomná a je její součástí. To je myslím podstatná část diplomové práce jako celku a důležitým východiskem pro čtení Kristýniny umělecké praxe obecně.

Mluvíme-li o rave kultuře, je důležité mít na mysli, že nejde o jeden homogenní proud, ale o živé a stále se nějaký způsobem vyvíjející hnutí, které má souběžně několik různých směrů. Ty spojuje určité bpm a vizualita, ale můžou se lišit právě také v tom, kdo na ně chodí a s jakým nastavením/očekáváním. Příkladem může být Kristýnou zmiňované pražské Ankali, kde i přes pravděpodobnou snahu organizátorů tomu předcházet, dochází

k problematickým situacím sexuálního či jiného obtěžování, neboť se na dancefloor potkávají lidé různých nastavení a očekávání. Vzhledem k tomu, že se jedná o veřejné místo s doporučením na TripAdvisoru, jej může navštívit kdokoli. Což je na jednu stranu “demokratické” a inkluzivní (pro ty, kteří jsou ochotni zaplatit vstup), ale na druhou stranu to může být otravné nebo nepříjemné. Právě v tom mi přijde práce Kristýny důležitá, neboť zaznamenává určitou etapu a raverskou skupinu/komunitu, která je navázaná na uměleckou scénu a sdílí podobné hodnoty (LGBTQ+ friendly, queerness, feminismus, antirasismus, otevřenost,..). V tomto ohledu mi pak akce konané některými kolektivy a vlastně i finální podoba diplomové práce, která je nainstalována v prostorách FaVU, více připomíná subkulturní klubové počátky ravu. Tehdy se na house party v USA scházeli zástupci menšin, (především afroamerické menšiny), aby si mohli svobodně a především společně užít a prožít svou kulturu a hodnoty, protože ta tehdejší většinová (americká) společnost je na svoje zábavy nepouštěla. V našem kontextu to samozřejmě není takto vyhocené, jde spíš o to, že mainstreamové kluby či kterákoli rave akce, automaticky nenabízí komunitní prostředí. A právě tento komunitní / kolektivní aspekt spolu s péčí vnímám jako důležitý významový bod při čtení této diplomové instalace. Kristýna se dle mého názoru nesnaží o dokumentaci a zprostředkování toho, co je to rave, ale co pro ni (a její komunitu) rave party jsou. Že pro ně představují emancipační potenciál. Kristýna ve svém textu k diplomové práci zmiňuje v tomto kontextu i termín eskapismu, který nechápe jen ve smyslu útěku od nepříjemné reality, ale právě i jako způsob a prostor, jak s touto tísnivou skutečností pracovat imaginativně. Rave party pak nejspíše mohou za určitých podmínek tímto prostorem být a skrze kolektivní prožitek navozovat pocit, že svět potažmo společnost je ještě někde fajn. A tak dodávat naději a sílu nazpět do každodenního boje proti různým formám systémových či společenských tlaků. Jestli je tento zážitek přenositelný, a v jaké podobě, je otázkou finální instalace a jejího působení na publikum. Osobně si myslím, že není nutné, aby všichni přesně chápali veškeré odkazy a kódy. Instalace, tak jak jsem s ní byla seznámena v při psaní oponentury, působí hutně a tak věřím, že bude fungovat i fyzicky.

Otázkou může být množství a různorodost zapojených předmětů, materiálů a médií. Nicméně vnímám to, že zakódování takto komplexního prožitku do uměleckého jazyka je náročné. A že formálně "čistit" vizualitu, která ze své podstaty oslavuje přehnanost, lacinost, trash, je vlastně protichůdný proces. Přesto by mě zajímalo, jak by instalace fungovala, pokud by těchto závěsných objektů bylo více a více vrstvených, propojených, přebujelejších, koncentrovanějších. Každopádně proces sbírání materiálu a této skoro až sebe-archeologizace, sebe-antropologizace mi přijde jako velmi zajímavá metoda práce a způsob uvažování. Jako stěžejní část instalace vnímám zvukovou stopu, kterou Kristýna sama mixovala. Kombinuje taneční hudbu s poetickými promluvami a dle mého názoru bude dosti ovlivňovat celkový vibe instalace. Každopádně je tento mix zábavný a pracuje i s určitou dramaturgií. Osobně pro mě více fungují části, kde promlouvám spíš není rozumět a jsou přehlušovány taneční hudbou. Připomíná to útržkové hesla, která zachytávám, když se s někým bavím na party a pořádně ho přes hudbu neslyším. Mohlo být zajímavé s touto metodou tanečně mluveného slova dále pracovat.

Diplomová práce Kristýny Gajdošové je velmi citlivá, intimní a současně sensoricky bohatá, což vytváří velmi zajímavou dynamiku. Zároveň zpracovává aktuální témata a trendy svým osobitým způsobem. Diplomovou práci Kristýny rozhodně doporučuji k obhajobě a těším se na její další projekty.

Otázky k rozpravě:

Zajímaly by mě reference k současnému umění nebo i staršímu umění a především příklady umělkyň-umělců-uměleckých kolektivů, které Kristýnu inspirují nebo jejichž vizualita a přístupy ji baví. Jaké části instalace pro ni fungují nejlépe? Případně je-li instalace zamýšlena pro galerijní white cube nebo jí více zajímají prostory mimo a jaké a je-li tato otázka v její tvorbě důležitá ?

Závěrečné hodnocení:

Práci rozhodně doporučuji k obhajobě

Návrh klasifikace:

Navrhuji klasifikaci A.

Posudek vypracoval(a):

MgA. Kateřina Konvalinová

Datum: 8.5.2023

